

MEMO VOORTGANG VAN HET PROVINCIAAL SPORTAKKOORD UTRECHT

DATUM 14-12-2022
VAN Gedeputeerde Sterk
AAN Provinciale Staten

Inleiding

In februari 2022 is het Provinciaal Sportakkoord Utrecht ondertekend door 56 partners. Middels een Statenbrief ([2022BEM52](#)) bent u hierover geïnformeerd en is aangegeven om uw Staten in december 2022 te berichten over de voortgang van het sportakkoord. Middels dit memo informeren wij u hierover.

Provinciaal Sportakkoord Utrecht

Uw Staten hebben in april 2021 het [beleidskader 'Sport en Bewegen 2021-2025'](#) vastgesteld. De ambities uit dit beleidskader zijn in het Provinciaal Sportakkoord opgenomen en worden samen met partners opgepakt. Dit doen we aan de hand van vier thema's: sport in de openbare ruimte, duurzame sport, inclusieve sport en gezondheid & preventie. De organisatie van het sportakkoord bestaat uit een kerngroep voor de algehele voortgang en een regiegroep per thema. De provincie neemt deel in de regiegroepen van de eerste drie genoemde thema's. Het thema gezondheid & preventie is op aandragen van de partners aan het sportakkoord toegevoegd en hiervoor ligt de regierol bij het ROC Midden-Nederland, Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) en de GGD-regio Utrecht.

Na de ondertekening van het sportakkoord zijn de deelnemers via verschillende werksessies de thema's verder gaan uitwerken. Ook is er een bijeenkomst geweest op 14 september met de wethouders sport waaruit grote betrokkenheid bleek voor het Provinciaal Sportakkoord Utrecht. Naar aanleiding van deze bijeenkomst hebben we een brief aan de gemeenten verstuurd met informatie over de diverse verduurzamingsmaatregelen voor sportverenigingen.

Sport en bewegen in de openbare ruimte

Kennissessies

De regiegroep 'sport en bewegen in de openbare ruimte' organiseert in december de eerste kennissessie 'open en vitaal sportpark' in Zuilen Utrecht. In 2023 volgen nog vier kennissessies.

Onderzoek regionale sportaccommodaties

Gemeenten hebben in het sportakkoord aangegeven inzicht te willen in de spreiding van regionale sportaccommodaties, waarbij vraag en aanbod in kaart worden gebracht. Het gaat daarbij om accommodaties met een bovengemeentelijk bereik, zoals schaatsbanen en zwembaden. Het Mulier Instituut (sportonderzoeksinstituut) heeft dit onderzoek uitgevoerd. Q1 2023 worden de uitkomsten gepresenteerd aan de gemeenten en zullen we deze ook met u delen.

Fieldlabs sport & bewegen

In samenwerking met het Innovatieprogramma Gezonde Leefomgeving is gestart met drie fieldlabs sport & bewegen. In de fieldlabs zoeken we op vernieuwende wijze naar maatregelen die leiden tot meer sport en bewegen. De stand van zaken:

[Fieldlab open sportpark](#): Hoe krijgen sportparken een open karakter waar plek is voor verschillende functies? Onderzoeks- en adviesbureau Sport & Ruimte is samen met de provincie en de gemeente Wijk bij Duurstede begonnen om sportpark de Kamp in Cothen een meer open en uitnodigend karakter naar de buurt en de rest van Cothen te geven. Het sportpark is op het oog vrij gesloten met zichtbaar veel hekken. Die wekken nadrukkelijk het gevoel van een gesloten sportpark. Met uitnodigende functies, onderlinge samenwerking en afstemming en waar mogelijk meer natuurlijke aankleding, worden mogelijkheden verkend om het park een ander karakter te geven met een grotere sportief maatschappelijke waarde.

De bijeenkomsten met onder meer sportverenigingen en bewoners leiden in december tot een schetsontwerp en een kostenraming voor de voorziene ingrepen. Ook komt er een programmavoorstel voor activiteiten en de organisatie daarvan. Tot slot maken we een leidraad voor de planvorming en realisatie van een open sportpark. Dit vormt een handleiding voor andere gemeenten in de provincie Utrecht om ook in hun praktijk te komen tot open sportparken. Doel is om in Q1 2023 het plan met schetsontwerp definitief te maken.

[Fieldlab sportieve routes](#): Hoe kunnen bestaande routes beter geschikt worden gemaakt voor sportief gebruik? SportUtrecht is gestart om nog nader te bepalen bestaande routes van of naar de Nedereindse plas te transformeren tot sportieve routes voor met name fietsers, wandelaars, hardlopers en inline skaters. De sportieve routes moeten uitdagen tot sport en bewegen voor de diverse doelgroepen. Daarnaast moeten de routes goed aansluiten op verschillende omliggende routes. Dit fieldlab heeft een looptijd van een jaar en hierin wordt onder meer samengewerkt met de gemeente Utrecht, Nieuwegein en IJsselstein.

[Fieldlab uitnodigende buitenruimte](#): Met dit fieldlab doen we kennis op over het beweegvriendelijk inrichten van een woonwijk. Voor dit fieldlab werken we samen met de gemeente Vijfheerenlanden. De Wijk Vianen–De Hagen is een multiculturele wijk met diverse sociaal-maatschappelijke uitdagingen. Eén van deze uitdagingen is het verminderen van het aantal inwoners met een sport- en beweegachterstand. De gemeente Vijfheerenlanden streeft ernaar om de openbare ruimte meer in te gaan zetten, als één van de interventies, om deze uitdaging te realiseren. De openbare ruimte kent beperkt groen en is niet dusdanig ingericht dat het sporten en bewegen optimaal stimuleert. Daarnaast zijn de (grotere) sportaccommodaties en sportverenigingen niet gelegen in de nabijheid van de wijk Vianen-De Hagen. Doel is om in Q1 2023 van start te gaan, met een looptijd van ongeveer een jaar.

Duurzame sport

Ondersteuning van sportverenigingen bij het verduurzamen

We ondersteunen sportverenigingen bij verduurzaming van hun accommodatie en terrein. De regiegroep, inclusief de provinciale programma's Energietransitie en Klimaatadaptatie, heeft dit thema verder uitgewerkt. We zetten een Utrechtse plus op de landelijke tool [Sport NL Groen](#) door gratis begeleiding voor verenigingen aan te bieden. Een externe adviseur zal een vertaalslag maken van ambitie tot aan realisatie van duurzaamheidsmaatregelen samen met de vereniging. Naast de ondersteuningstrajecten organiseren we ook bijeenkomsten om kennis te delen over verduurzamen.

In de Slotwijziging 2022 doen wij uw Staten een voorstel voor een begrotingssubsidie aan Team Sportservice provincie Utrecht voor deze ondersteuning. Het doel is om in 2023 en 2024 minimaal 40 sportverenigingen te ondersteunen bij de verduurzaming.

Fietsbereikbaarheid sportaccommodaties

In het najaar is samen met de sportverenigingen van sportpark Blikkenburg de pilot Fietsvriendelijk Sportpark gehouden. Samen met de gemeente Zeist willen we met het programma Fiets meer aandacht en bewustzijn voor het gebruik van de fiets naar het sportpark. In de pilot richten we ons op fietsstimulering, fietsveiligheid en de voorzieningen. Het doel om binnen twee maanden 10.000 fietsritten van of naar het sportpark te realiseren, is niet aantoonbaar gelukt. Wel was er veel aandacht voor de fiets door onder meer de inzet van diverse communicatiemiddelen en berichten in de lokale media. Ook is er een fietsverlichtingsactie geweest en worden alle fietsparkeerplekken vernieuwd en uitgebreid. Op basis van de lessen uit deze pilot bekijken we of er in 2023 een vervolg bij een andere gemeente komt.

Inclusieve sport

Inzoomen doelgroepen

De regiegroep 'inclusieve sport' maakt met informatie van het Kenniscentrum Sport en Bewegen en het Mulier Instituut een *factsheet* per doelgroep: LHBTIQ+, mensen met een beperking en lage sociaaleconomische status (SES). Met deze *factsheets* willen we onder andere cijfers inzichtelijk en vindbaar maken en *best practises* delen. Daarmee faciliteren we gemeenten en buurtsportcoaches die zich inzetten om deze doelgroepen aan het sporten en bewegen te krijgen. In Q1 2023 zijn deze *factsheets* gereed. Daarnaast gaat de regiegroep verder met de aanbevelingen uit de *quick scan* '[Aanpak racisme en discriminatie in de sport](#)' binnen de provincie Utrecht.

Vuist tegen discriminatie

Op het gebied van racisme en discriminatie starten we in samenwerking met Het Nederlands Instituut voor Vechtsport en Maatschappij (NIVM) het project 'Vuist tegen discriminatie'. Dit project loopt van 1 november 2022 tot en met november 2023.

In dit project maakt het NIVM samen met haar netwerkpartners (waaronder Judo Bond Nederland, gemeente Amersfoort, Leusden, Veenendaal, Nieuwegein, Sportpark Galecop en SportUtrecht) en 30 clubs uit de provincie een vuist tegen discriminatie. De eerste deelnemende sportclub is al bekend: voetbalvereniging JSV (1.177 leden) uit Nieuwegein. Gesprekken lopen met meerdere verenigingen. Via dit project leggen we bij de deelnemende sportclubs de basis voor duurzame nieuwe ontmoetingen, een open cultuur waar iedereen welkom is en waar sociale inclusie op de sportvloer een prominente plek heeft. In het project wordt ingezet op scholing van ruim negentig trainers, communicatie en het stimuleren van nieuwe ontmoetingen. Ook worden via de clubs de ouders van de kinderen bereikt evenals potentiële nieuwe sporters uit de buurt van de club. Met het project willen wij minimaal 4.500 – 6.000 jongeren bereiken.

Aanpak LHBTIQ+-acceptatie binnen sportverenigingen en hun gemeente

In samenwerking met de John Blankenstein Foundation (JBF) hebben we als doel dat sportverenigingen én hun gemeente actief zijn met het bevorderen van LHBTIQ+-acceptatie. De JBF is partner in de landelijke alliantie Gelijkspelen en ondersteunt overheden en sportorganisaties bij een gerichte aanpak voor meer LHBTIQ+-acceptatie.

Met sportverenigingen die met dit onderwerp aan de slag willen, vinden gesprekken plaats om de juiste activiteiten te ontwikkelen zoals workshops voor trainers, staf, spelers en bestuurders. Doel is dat de stakeholders bij gemeenten en sportverenigingen zelf aan zet zijn waarbij de JBF hen begeleidt en coacht. Met de clubs maken zij praktische richtlijnen voor de club hoe om te gaan met LHBTIQ+ sporters om een zo inclusief mogelijk sportvereniging te worden. De JBF verleent nazorg (indien gewenst) en kan daarvoor haar vertrouwenspersoon inzetten. Tevens sluiten we, in samenwerking met de Sociale Agenda, aan bij grotere side-events en gebeurtenissen rondom dit thema. Het project loopt van november 2022 tot en met juni 2023.

Doortrappen

Uit cijfers blijkt dat onder fietsende senioren nog veel (zware) verkeersongevallen plaatsvinden. Het kunnen (blijven) fietsen kan veel betekenen voor deze doelgroep. Zo kan het de zelfredzaamheid vergroten, de eenzaamheid tegen gaan en de conditie bevorderen. Vanuit het beleidskader Sport en Bewegen zien we dat het programma Doortrappen bijdraagt aan meer en langer bewegen op de fiets door senioren. Doortrappen is een landelijk programma dat vanuit de provincie Utrecht door Verkeersveiligheid wordt gecoördineerd. In samenwerking met het provinciale programma Verkeersveiligheid is ons doel om de twaalf gemeenten die nog geen Doortrapgemeente zijn, te betrekken bij het programma. Vanuit de ondersteunende en verbindende rol van Sport en Bewegen, brengen we het project Doortrappen actief onder de aandacht bij gemeenten en zijn we inmiddels met vier gemeenten in gesprek over de mogelijkheden.

Gezondheid & preventie

Binnen het thema 'gezondheid & preventie' zet de regiegroep in op samenwerking en kennisdeling tussen de deelnemers. In 2022 is het thema via verschillende werksessies verder geconcretiseerd tot de volgende onderliggende subthema's: gezonde sportomgeving, sport- en beweegactiviteiten als preventie en inzetten van (top)sporters als rolmodel. Daarnaast inventariseert de regiegroep onder de deelnemers de beschikbare kennis, goede voorbeelden en behoeften op deze subthema's. In 2023 organiseert de regiegroep op basis van deze inventarisatie verschillende netwerk- en kennissessies om de verkregen informatie te verspreiden.

Tot slot

Het blijft niet alleen bij bovenstaande activiteiten; komend jaar gaan we door met het realiseren van de ambities uit het Beleidskader Sport & Bewegen en het Provinciaal Sportakkoord Utrecht. Door de deelname en samenwerking met partijen uit het Provinciaal Sportakkoord, zorgen we dat we met beperkte provinciale middelen in korte tijd een duidelijke meerwaarde leveren op het gebied van sport en bewegen in de openbare ruimte, duurzame sport, inclusieve sport en gezondheid & preventie. Eind 2024/begin 2025 wordt het Beleidskader Sport & Bewegen 2021-2025 geëvalueerd.